

Titel: BREV TIL: Trygve Knudsen FRA: Paul Diderichsen (1947-06-08)

Citation: "BREV TIL: Trygve Knudsen FRA: Paul Diderichsen (1947-06-08)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_004-shoot-workidUtilg636_0000_004_Diderichsen-Knudsen_0030/facsimile.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Søndag d. 8. Juni 47

Kære Ven,

Tyge Krøyer

Da jeg modtog dit lange, indholdsrige Brev af 22/4, lagde jeg det til Side til en Dag, hvor jeg havde rigtig god Tid til at besvare det; men jeg havde rigtignok ikke tænkt mig, at der skulde gaa 6 Uger før en saadan Lejlighed fremsød sig. Nu er Semesteret slut og Eksamen overstaaet og et Par uopsættelige Smaarbejder fra Haanden, og det første jeg tager fat paa i Mappen med ubesvarede Breve er dit. Jeg er dig overordentlig taknemmelig, baade for dine opmuntrende Ord og for dine kritiske Bemærkninger, der ~~vidner~~ om, at du bedre end nogen anden, der har udtalt sig om Bogen, veed hvor Skoen trykker. De Punkter du nævner er netop dem, der har voldt mig mest Brydri, og hvor den Løsning jeg har fundet forekommer mig mindst tilfredsstillende. Mine Kommentarer er derfor egentlig ikke at opfatte som Modbemærkninger; jeg kan paa de fleste Punkter godtage dine Indvendinger; men et Forsøg paa at præcisere Problematillingen og motivere de Standpunkter, jeg har taget. Skulde du - som du antyder - have gjort flere Anmærkninger ved Løsningen, vil jeg med største Glæde fortsætte Diskussionen; og hvis du virkelig kan afse Tid til en Anmeldelse, vilde det være mig overordentlig kært.

M.H.t. Interesse for det historiske Perspektiv tror jeg ikke der er nogen Modsetning mellem os; den eneste Grund til at jeg har givet Afkald paa en Række pantænkte Oplysninger om Forholdene i ældre Sprog (og hos ældre Grammatikere) er Hensynet til Pladsen og Overakueligheden. Blot mener jeg - Modsetning til f.Ex. Falk og Torp - , at det systematiske Synspunkt maa gaa forud for det genetiske; man maa sammenligne Sprogtilstande og ikke læsreve Enkeltheder. Det er derfor min Tanke at supplere den aktuelle Fremstilling med en Oversigt over ældre nordisk Syntaks (helst uarbejdet i Forening med en Svensker

og en ^u ~~Nord~~roensmadr), opbygget efter analoge Principper. 2

Lad mig i denne Sammenhang besvare dine Bemærkninger om min Plan vedrørende en fællesnordisk Grammatik. Det Forslag, jeg havde stillet var ment som en forløbige Nødhjælp; et norsk og et svensk Tillæg kunde formentlig ret hurtigt bringes tilveje, og kunde saa danne Grundlag for en senere sammenfattende Nordisk Grammatik. Men Planen vilde have den Ulempe (som man fra svensk Side har ~~gjort~~ lagt Vægt paa) at de svenske og norske Benyttede maatte forudsættes at bruge det danske Hovedværk samtidigt. Dette vilde kunde undgaaes, hvis man i Steden for Tillæg udarbejdede en selvstændig svensk og en selvstændig norsk Grammatik, der da m.H.t. ~~sin~~ Terminologi og Fremstilling (fx. Hensyntagen til historiske Synspunkter) kunde bringes i Overensstemmelse med Traditionen i det paagældende Land og med den paagældende Forfatters egne Synspunkter. Blot Dispositionen i Hovedlinier fulgtes, ~~ix~~ vilde Sammenligningen og Overblikket næppe vanskeliggøres. Dette vilde i alle Henseender være en bedre Løsning; men den vilde usædvanlig kræve et langt større og mere selvstændigt Arbejde fra de nye Forfatteres Side, og der vilde formodentlig hænges flere Aar, før det savnede Lærebogsapparat kunde foreligge.

Hvad den sammenlignende nordiske Grammatik angaar, vil Haandbogsformen formentlig være mere hensigtsmæssig end Lærebogsformen; som du netop antyder i dit Brev, er det paa de fine Detaillers Omraade, at de fleste Afvigelser ^{Spørgs} mellem foreligger, og skal disse omtales paa deres systematiske Plads, vil Fremstillingen blive saa detaljeret, at det systematiske Overblik tabes. De Afvigelser, der er saa ^t vige og klare, at de eger sig som Lærestof, vil sikkert mest praktisk kunne anbringes i ~~en~~ Tillæg til Modersmaalegrammatikken, om trent saaledes som jeg har gjort, men maaske helst i lidt ~~rigtig~~ mindre knebent Maal.

Hvad der nu videre kan gøres maa afhænge af, hvad man har mest

Brug for i Norge og Sverige, og - først og fremmest - hvad de i Forvejen overbelastede Universitetslærere eller andre interesserede kan overkomme; vi har jo hver især vore egne Opgaver, som man løses først. Det som undervisningsmæssigt ligger nærmest for, hvis der ikke er Mulighed for at gennemføre de andre Planer, er en lille Oversigt ~~xxx~~ over gammeldansk Syntaks eller hellere: ældre nordisk Syntaks (dette Begreb taget i den gammeldags mere omfattende Betydning). Hvis vi lavede et Uddrag af dine Forelæsninger og af min Disputats, og fik en Svensker til at samle det store Stof, der allerede foreligger i de mange Specialafhandlinger om Fornsvensk, vilde Arbejdet ikke være uoverkommeligt. Bogen skulde jo ikke fylde mere end aller højst 10 Ark. Skulde Samarbejdet vise sig frugtbart kunde jo saa de tre samme fortsætte med en større Haandbog. - Men jeg vilde mene, at det baade i Norge og Sverige var mere presserende at faa en Grammatik over det moderne Sprog, og skulde der - i Henhold til den Læsning, vi begge finder mest hensigtsmæssig - være Brug for en Række Tillæg om danske Afvigelser fra Svensk og Norsk, skal jeg med Fornøjelse yde de Bidrag, man maatte ønske, ganske uanset i hvilket Omfang man mener at kunne følge mine Principper. Som sagt maas Udspillet jo nu ligge hos andre, og jeg er villig til at drøfte ethvert Forslag til Samarbejde. Hulthén har jeg korresponderet en Del med om Sagen uden at vi dog er nået til positivt Resultat; dels kniber det med Tiden, dels - rent ud sagt - med Forståelsen af Bogens Hovedtanker. Baade Ljunggren og Tore Johannisson har yttret ~~sig~~ Sympati for Tanken om en svensk Pendant; men jeg tør neppe haabe at nogen af dem kan faa Tid til at gøre noget større ved Sagen. Jeg har ogsaa tænkt lidt paa Zetterholm, der ~~er~~ vist er den af de yngre Svenskere, der har mest Interesse for moderne Synspunkter, men som er svagelig efter en alvorlig Sygdom, og ikke har beskæftiget sig saa meget med denne Side af Lingvistikken; saa er der den svenske Lektor i Aarhus, Bertil Molde; men heller ikke

ham har jeg været i Forbindelse med i denne Sag. Jeg vilde vente og se, hvad jeg fik ud af mine Drøftelser med dig. Og der er jo ingen der har beskikket mig til Forsyn for hele Nordens Grammatikundervisning! - Heller ikke i Marstrander-Sagen har jeg noget Mandat til at iscenesætte den foreslåede samlede Henvendelse; men jeg vil foreslå dig, at du formulerer et Forslag og sender det til Underskrift til Wessén, Skautrup og Helgason. - Beretningen om Nordistmødet ligger trykfærdig i 3. Korr.; men alt er jo lammet af Typografstrejken paa tredje Maaned, og der næppe Udsigt til at komme i Gang før efter Sommerferien.

Selv har jeg i dette Semester mest arbejdet paa at trænge til Bunde i Hjelmslevs monstrøse Sprogteori; jeg har gjort det paa den Maade, at jeg har holdt Forelæsninger over Dansk Grammatik (dvs. en strukturel Beskrivelse af det danske Skriftsystem uden Hensyn til Lyden) og Øvelser over Sætningsrytmiik og -Melodi, begge Dele saaa vidt muligt efter den gloassematisk Metode. Desuden har jeg studeret de Forelæsninger Hj. har holdt og et valdigt/Resumé af hele Teorien med dens 300 Formaldefinitioner og Operationsregler, uden Sammenligning det vanskeligste lingvistiske Arbejde, der foreligger. Endnu er jeg langt fra at forstå hele Mekanisme, og jeg har det Indtryk, at det er besynderlig Blanding af ganske tomme og abstruse Ideer og saa virkelig geniale Inventioner, der vil tillade en langt præcisere og mere dybtgaaende Sproganalyse end den man hidtil har kendt og saa ~~knægt~~ afgive et fortrinligt Grundlag for Sammenligningen af Sprog med stærkt afvigende Struktur. Jeg haaber i Sommer at faa Tid til at forelægge ham mine Erfaringer fra det praktiske Arbejde, mine Indvendinger både af praktisk og erkendelsesteoretisk Art og de mange Spørgsmaal der melder sig under Arbejdet. Men han er en af Landets mest optagne Mand, saa det er tvivlsomt, om han faar Tid til at gaa ind paa mere dybtgaaende Drøftelser. I næste Semester skal jeg vikariere for Brøndum-Nielsen, der søger Tjenstledighed for at

kunne deltage i Bedømmelsen af Ansøgerne til Erik Noreens Professor.

Men nu til Drøftelsen af de Punkter, du har gjort Antegnelser ved!

Først Klassifikationsopgørelsen, hvor jeg af praktiske Grunde har valgt en Fremstilling, der paa alle væsentlige Punkter lod Ordene tilfalde den Klasse, de traditionelt regnes under, blot med den ~~Indskænk~~ skænkning, at intet Ord uden tvingende Grund maatte henregnes til to Klasser, hvilket er imod det Princip om eksklusiv Klassifikation, som ligger til Grund for den trad. Gram. To Ting mener jeg her principielt maa fastholdes: 1) man maa definere paa Grundlag af det Sprogtrin som er Beskrivelsens Genstand; naar jeg derfor opfatter naar og da, som Adverbier, er det, fordi de i Nydanak kan have adverbial Funktion, hvad ~~de~~, fx. som og at ikke kan; maaske vilde det have været mest konsekvent at gøre det samme gældende for thi, og, end; men her er den adverbielle Brug i al Fald for de to førstes Vedkommede ~~maa~~ saa sjælden i Rigssproget, at det næsten føles som et "Citat", naar det bruges paa den Maade; end burde jeg have opført som Adv., da det virkelig kan bruges i denne Funktion. - 2) Selv om man ved Smaordene giver Afkald paa det semantiske eller "logiske" Princip, som ellers ligger til Grund for den traditionelle Ordklasselære, og - af Hensyn til Fattigheden - gear over til et andet Klassifikationsprincip, nemlig ~~Kun~~ den syntaktiske Funktion; maa man nøje skelne mellem Ordklassedefinitionen, der maa baseres paa samtlige Funktionsmuligheder og den aktuelle syntaktiske Funktion, der naturligvis kun kan være een af disse Muligheder. Vil man kalde da en Konjunktion, naar det indleder en Bisætning, kan man lige saa gerne kalde Skædder et "Adjektiv", naar det staar som Prædikativ uden Artikel: Han er Skædder - hvad der som bekendt ogsaa er nogle, der har tænkt sig at gøre

(smi. min Ann. i Arkiv af Ljunggrens Bog om Adjektivering). hvis maa betragtes som Konjunktion, hvis man ikke tør identificere det med Genitiven, hvad jeg er noget betænkelig ved; baade, hverken og enten maa være Adverbier, da de kan fremkalde Inversion (staa adverbielt). Å Interjektionen pyt vil jeg hverken aktuelt eller etymologisk identificere med Substantivet. Mere tvivlsomme er seldanne Tilfælde som Klask! Klask! eller Tittit! Her er Mulighed dels for at betragte Formerne som særlige syntaktiske Anvendelser af et Verbalsubstantiv eller en Verbalrod (en Imperativ?), dels for at betragte dem som en Slags Interjektioner i Lighed med Bang! o.lgn. Jeg holder her mere og mere til den Opfattelse, at man for at undgå de Modsigelser, Tvivl og Vanskeligheder, som det traditionelle System giver Anledning til, bør følge Hjelmslev i at klassificere ikke Ordene, men Rødderne, efter de Bøjningskategorier, hvormed de kan forbindes; vi faa da en særlig Klasse, der kan have baade nominale og verbale Morfemer og dertil kan anvendes som Interjektion (Totalled, Pseudonexus eller hvad du nu vil kalde denne syntaktiske Funktion). Et Forsøg paa en saadan Ordklasseopstilling vil du finde i Jens Holts Skrift med den villedende Titel "Rational Semantik (Pleremik)"; men den er ganske vist saa overfladisk baade i Benyttelse af Hjelmslevs Terminologi og i Behandlingen af det danske Sprogstof at det nærmer sig det akademiske. Paa denne Maade faar vi et betydeligt højere Antal Klasser (og dermed mange nye Termini) og Klasserne bliver forskellige fra Sprog til Sprog, hvilket naturligvis giver et langt mere præcist Sammenligningsgrundlag, men medfører en babelsk Forvirring i den Grammatiske Terminologi. Jeg har derfor ikke haft Mod til at læse vfrage Traditionen paa dette Punkt. Dertil er Tiden ikke moden, og det nye System ikke tilstrækkeligt gennemprøvet.

Jeg ser ikke, hvorfor min Def. af Imperativens Ret. (S. 106) ikke skulde gælde for Ex. af Typen han er den flinkeste av de to; det er

jo kun et Grænsetilfælde, at "alle de andre" kun er een eneste?

Du har ganske Ret i, at mine Oplysninger om Betydningen af Medium er for summariske; jeg tager her intensiv i en meget løs og vag Betydning om alle de Anvendelser, der ikke er reciproke; det er den rene Ellebrødsberndhjertighed med de stakkels Studenter

Der er ikke noget i Vejen for at sige "at imperativen er karakteriseret (negativt) overfor indikativ (og optativ) ved at $\bar{R}$ mangle de endelser, som konstituerer disse modusformer"; men naar vi nu er i heldige Tilfælde, at der virkelig er en Form, der altid repræsenterer Stammen, er det i Overensstemmelse med alle gode videnskabelige Beskrivelsesprincipper at karakterisere positivt og ikke negativt (din Formulering implicerer jo en fuldstændig Opregnig af alle Endelser herunder Redegørelse for Udeladelse af e i gas(e)r osv.).

Interessant er din Oplysning om de norske Trykforhold i Udtryk som han sletter og skriver; hun ligger og sover; de gikk og sang.

I Dansk har vi ganske den samme Betydning af "imperfektiv Aspekt"; men jeg tror det er umuligt at lade det første Verbum miste Trykket; jeg kender i al Fald slet ikke en sådan Udtale fra Dansk og jeg har egentlig heller ikke bemærket den hos de Nordmand, jeg har hørt om. - Mine Oplysninger om norske Trykforhold i uagte Verbalsgr. S. 236 bygger vist paa Western; men jeg er godt klar over at de er simplificeret lovlig meget. Jeg har valgt den Sprogbrug, der - saa vidt jeg forstår - ligger fjernest fra Dansk.

Du har ogsaa Ret i, at Konstr. S. 201 sverst ikke er indskranke t til Ordeprog; det havde jeg overset.

"Sætningsemne" er et Offer til havdvunden dansk Terminologi; men dit Forslag "Sætningsakvivalent" virker dels tungere, dels forudsæter det en Definition af Sætning som udelukker Bisætning (med mindre du ogsaa regner med Bisætningsakvivalenter "Hjelmslev foreslaar Pseudonexus. Men der bestaar muligens en lille Divergens mellem

mellen os m.H.t. Begrebet "Underforståelse" eller "Ellipse". Jeg har selv tidligere været ~~præcis~~ tilbøjelig til at afvise dette misbrugte og omstridte Univeralmiddel i den grammatiske Analyse, hvorved man kunde bringe næsten enhver Sætning paa en Formel, der gjorde den uniform med den tilsvarende latinske Konstruktion og som ganske tilsvarede den danske Form; men jeg tror Hjelmslev har Ret i, at man har været ved at knuste Baret ud med Badevandet, og at Metoden i rensset Form er ~~en~~ et nødvendigt Led i den grammatiske Procedure; hos Hjelmslev bærer Fidsen det fornemme Navn "Katalyse" og den sættes i et svimlende erkendelsesteoretisk Perspektiv, som jeg vagrer mig ved at godkende; men hans Formulering, der gaar ud paa, at man i Sprogbeskrivelsen skal indsatte alle de Led, der kan indsattes uden at Indholdet ændres, er nok Overvejelse værd. - Jeg skal ved et enkelt Ex. antyde, hvad jeg tanker paa: Det er karakteristisk for nyere Nordisk, at naar vi har Bisætningsordstilling, kan vi altid have Sætningen indledet med en Konjunktion; at denne saa i visse Tilfælde kan udeløses er saa en særlig Sag; men det afgørende er, at den altid kan indsattes og derved faar vi to faste Karakteristika af denne Sætningstype. Paa ganske tilsvarende Maade saa den fonetiske Beskrivelse "Indkatalysere" alle de Lyd, der fælder bort i den aktuelle Udtale, men som kan indsættes uden Meningsændring. De Sætningsemner, der kan katalyseres til Sætninger bliver derved ikke nogen ~~Særlig~~ Syntaktisk Sækatategori, men en særlig Variant af den normale Sætningstype. Dette medfører en betydelig Simplifikation af Beskrivelsen og er for saa vidt "rigtigt". Jeg skal dog ikke skjule at Princippet i visse Tilfælde faar haarregsende Kobsekvenser eller synes vanskeligt at praktisere; det bør derfor muligvis formuleres om; men man kan ikke komme bort fra, at det er af uvurderlig praktisk og teoretisk Værdi.

Saa har vi kun det smaaeste Punkt tilbage: mine topiske Sætningsled-definitioner, spec. ~~subjekt-objektet~~ "subjekt-objektet" i Typen; Saa var der faldet en Sten ned fra Taget - men herom mere i Morgen; det er lngt over Midnat.

Mandag d. 9/6 47

Den nuværende radikale Formulering, hvor ethvert Substantial i Indholdsfeltet kaldes Objekt (i dette særlige Tilfælde eventuelt "Subjekt-Objekt") indførte jeg først i Korrekturen efter mange Overvejelser frem og tilbage; jeg havde tidligere brugt Betegnelsen "Indholdsobjekt," men fandt nu, at denne var inkonsekvent, hvis man vilde definere ~~den~~ karakteren på Grundlag af Stillingen (se § 65 Till. X23). At dit Forslag "subjektpredikativ" skulde være bedre end Subjekt-objekt kan jeg indlertid ikke se, da Ledet betydningsmæssigt har endnu mindre at gøre med Predikativet (i den Betydning, hvori jeg anvender dette Ord) end med Objektet; ^{det} saa er ~~den~~ svenske "subjektiv predikatsfylind" bedre, hvis man ved predikatsfylind forstår alle 2 Verbalbestemmelser (men maaske er det det, du mener med "predikativ"; i saa Fald er dit Forslag ikke ueffent).

Men naar jeg siden har tænkt over Sagen eller har skullet forklære den for mine Elever, har jeg stadig haft en Fornemmelse af, at der var noget galt, og jeg tror du er inde på en rigtig Tanke med det noget ~~uklare~~ uklare Udtryk, at Benævnelsen ikke "bare" må bygge på stillingsprincippet, men ogsaa skal fortælle ~~noget~~ noe om i hvilken retning det funktionelle slægtskab ligger. Med det funktionelle Slægtskab må du vel tænke på det semantiske eller "logiske" Forhold mellem Ledene, der forbliver uforandret, selv om Ledene af særlige Grund rykkes fra deres Plads. Det er dette Forhold, som viser sig saa nederdrægtigt vanskeligt at beskrive i entydige og dog for alle Tilfælde gyldige Udtryk, og alle Bestræbelser må derfor gå ud på at undgå den Slags logiske Definitioner i saa vid Udstrækning som muligt; - eller i det mindste give dem en Plads på saa "sent" et Stadium af Beskrivelsen som muligt, for at der ikke skal bygges mere på dem end højst nødvendigt. Det er bl. andet dette, der søges realiseret i den glossematiske Metode, og det synes til en viss Grad at lykkes på enkelte Omraader.

Men hvordan vi saa snoer og kommer vi ikke uden om dem paa ett eller andet Tidspunkt af Analysen, og saa længe man principielt holder sig inden for Rammerne af den traditionelle Teori - saadan som min Bog trods alle afvigende Opstillinger faktisk gør det - kan man ikke knibe uden om. Skal man kunne tale om, at en given Ledtype staar paa eller lejlighedsvis flyttes fra denne en given Plads, saa denne Type vare defineret ved et indre Kriterium og ikke blot ved sin Plads. Hvis man vil kunne sige om et Par Krydder tvebakker, at Overtvebakken ligger underet, forudsætter det, at Overtvebakken ikke er defineret ved sin aktuelle Plads, men ved sin normale Plads plus sin fra Undertvebakken (hvalvede) afvigende Form. Paa samme Maade er det kun muligt at hævde, at et negativt "Objekt" (Indholdagenstand) staar paa ~~Ekstra~~ Nexusadverbialets Plads, naar Objektet er defineret paa anden Maade end ved sin Plads i Indholdsfeltet, og - som du bemærke saa det vare muligt at sige, at "Subjektet", der normalt staar som Nexusgenstand, i visse Tilfælde staar som Indholdagenstand. Vi saa altsaa have et dobbelt Sæt Termini: eet der angiver den aktuelle topiske Funktion (Nexusgenstand, Nexusadverbial resp. Indholdagenstand Indholdsadverbial) og eet, der angiver det logiske Forhold, ifølge hvilket Ledet er prædisponeret til at fylde en af disse Pladser, uden at det dog i alle Tilfælde er lanket til eenbestemt Plads. Her kan vi bruge de traditionelle :Subjekt, Objekt, Prædikativ; men for de to Kategorier af Adverbialer mangler vi Udtryk. Den, der ~~ikke~~ ikke kan staa i Nexusfeltet (og som altsaa svarer til Objekterne) kan man kalde udfyldende Adverbialer eller Expletiver; den, der ikke kan staa i Indholdsfeltet Extensiver eller Omgangsled; den, der kan staa begge Steder frie Adverbialer. Man kan da sige, at et frit Adverbial staar som Nexusadv. eller at et udfyldende Adverbial staar som Fundament osv. Subjekt, der staar som Indholdagenstand kunde da for Kortheds Skyld hedde Indholdssubjekt og negativt Objekt paa Nexusadverbialets Plads ~~Ekstra~~ ~~subjekt~~ Nexusobjekt.

Alt dette er simpelt nok; Vanskelighederne mæder først, naar vi skal

definere de logiske Led. Saa vidt jeg ser, lader Adverbialerne sig
 definere efter deres Stillingsmuligheder (paa lignede Maade som jeg
 ovenfor definerende Adverbier, Prepositiver og Konjunktioner efter
 deres syntaktiske Funktionsmuligheder): Extensiverne kan ikke staa i
 Indholdsfeltet, Expletiverne kan ikke staa i Nexusfeltet, de frie kan
 staa i alle Felter. Men det gaar ikke saa let med Substantialerne;
 for paa den ene Side kan Subjektet undertiden staa i Indholdsfeltet,
 Objektet undertiden i Nexusfeltet; paa den anden Side kan ikke alle
 Subjekter og ikke alle Objekter have denne saerlige Stilling. Men
 mon ikke følgende lidt mere komplicerede Formulering kan holde Stik:
 Substantial
 Subjektet er det ~~Substantial~~ ~~Substant~~ ~~Substant~~ ~~Substant~~
 omsat til bestemt Form skal staa i Nexusfeltet; Objektet er det ~~Substantial~~
 der omsat til positiv Betydning skal staa i Indholdsfeltet? Man kan
 saa ud fra disse ^{formelle} Definitioner paa Grundlag af Funktionsmulighed i det
 Omfang, hvori det har Interesse forsøge at opregne de logiske Hoved-
 typer, der svarer til de topisk definerede Størrelser. Her finder jeg
 Brøndals Forsøg det mest vellykkede, idet han vil samle alle de for-
 skellige Subjektbetydninger under Kategorien "Genstand for Beskri-
 velse", medens Objektet er "Genstand for Relation". Men baade i
 selve Formuleringen og ved Anvendelse i Tvivlstilfælde i Praxis synes
 de at være alt for vage; i al Fald forudsætter de en Række Bestemmelser
 af Begreberne "Genstand", "Beskrivelse" og "Relation", som endnu ikke
 er givne, og næppe lader sig opstille paa Grundlag af Brøndals Teori.
 De to gammeldags Definitioner er begge ubrugelige. "Agenten" er
 jo ikke Subjekt i Passiv, og i Sætningen ^{eller Han er syg} "HAN ER EN LUSSING" vil man
 ikke kunne fæ noget normalt Menneske til at indrømme at Han er
 "den handlende" eller Handlingens Udgangspunkt. - Og den Madvigske, at
 Subjektet er det, hvorom noget udsiges er alt for vid; den vil passe lig
 Genstands- (Aage Hansens A-Led) - og alle andre For-
 søg ~~gedjopkan~~ ~~Wadmettar~~ af disse.

Nu har jeg snart skrevet Dusinet fuldt, og er vist ogsaa naaet igennem ~~skæ~~ alle dine Anmærkninger, som altsaa ikke har været "spildte Guds Ord paa Balle-Lars". Skulde du siden faa ~~K~~Lejlighed til at fremdrage nye Punkter eller ytre din Mening om mine Replikker; vil det interessere mig meget; din belønning blir stor, omoch sen!

- Et Par Smaating ser jeg nu, jeg har gæmt at svare paa: De anførte Sætninger med noen kan til Nød ogsaa forekomme paa Dansk (der havde snakket nogen nede paa Gaden; især i Spørgsmaal: Har der ringet nogen efter mig? Har der røget nogen herinde? Her er Genstandsforestillingen afbleget til et Minimum. Der er en Række individuelle Overgangs trin mellem det helt kurante og det heltumulige; men tror du ikke min Formulering saa nogenlunde træffer Sagens Kerne (dit ex: det havde standset noen nede paa veien* falder helt ind under min Regel).

Det skulde interessere mig meget at høre om dine Erfaringer angaaende Bogens Anvendelighed som Lærebog, hvis du faar Tid til at gennemgaa den i Eksaminatorier til Høsten; Skautrup, Ljunggren og Ture Johannisson har Planer om det samme; men alle har vi jo haardt spændte Timeplaner, saa jeg er forberedt paa, at Planerne flere Steder maavige for Ting, der er mere tvingende nødvendige for Studenterne. - Som egentlig Gymnasielærebog, vil Bogen næppe heller kunne anvendes her hjemme; men det er Tanken, at ~~K~~Læreren skulde kunne tilrettelægge sin Undervisning efter den, og at den skulde kunne bruges saa en Art Opplagebog ved Analysen.

Efter en Dag med velsignede Regnbyger er Luften atter klar og stille og alting dufter ~~me~~ lifligt; jeg har været i Haven et Par Timer for at nytte Fugtigheden til at plante et Par hundredt smaa Sommerblomster ud; lille Marianne og en Veninde stod og rakte mig Planterne fra Kassen, ivrige og fornsjedsDet er dejligt at leve, skønt Verden er af Lav! Hilsen fra Hejm til Hjem; jeg mindes ofte den hyggelige Aften ude hos Jer.
Din hengivne